

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 378.035:34:[37.011.3-051:62/.64]

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20520137>

Реалізація педагогічних умов формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти

Семесенко Олександр Валерійович,

аспірант третього року навчання кафедри теорії і практики технологічної та професійної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» м. Дніпро, Україна, <https://orcid.org/0009-0009-0190-2245>

Прийнято: 05.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація. Проблема формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти розглядається в сучасній науці з різних позицій, що зумовлює наявність різноманітних підходів до її вирішення. Цифровізація освітнього простору, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та інтеграція України у європейський освітній простір об'єктивно вимагають перегляду підходів до професійної підготовки майбутніх керівників закладів освіти. Такі зміни мають бути спрямовані на підвищення рівня їхньої професійної компетентності, зокрема інформаційно-технологічної, відповідно до сучасних вимог та стандартів. Практика свідчить, що недостатній рівень сформованості інформаційно-технологічної компетентності, а також обмеженість умінь використання цифрових інструментів у професійній діяльності негативно впливають на ефективність управління освітніми

процесами. Метою статті є висвітлення результатів експериментальної роботи щодо реалізації педагогічних умов формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти у процесі професійної підготовки. Результати дослідження представлені через поетапне впровадження педагогічних умов у процес професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти. Програма експериментальної роботи була спрямована на вирішення ключових завдань професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти та формування у них інформаційно-технологічної компетентності, а саме: розкриття ролі інформаційно-технологічної компетентності як інтегративної особистісної якості у професійному становленні майбутнього керівника закладу освіти; формування технологічних основ використання інформаційно-комунікаційних засобів у процесі управлінської діяльності; забезпечення засвоєння змістового наповнення основних компонентів інформаційно-технологічної компетентності, зокрема когнітивного, мотиваційного та діяльнісного; сприяння розвитку навичок роботи з цифровими ресурсами та формування інформаційно-цифрової культури; забезпечення готовності майбутніх менеджерів освіти до прийняття управлінських рішень на основі аналізу інформації та використання сучасних цифрових технологій; підготовка їх до професійної діяльності в умовах цифрової трансформації освіти. Експериментально-дослідна робота реалізовувалася за такими напрямками: підвищення методичної компетентності викладачів закладів вищої освіти щодо використання інформаційних технологій у професійній підготовці; впровадження інноваційних методів навчання на основі практико-орієнтованого та інтерактивного підходів; реалізація дидактичного потенціалу навчальних дисциплін із використанням цифрових ресурсів; залучення студентів до проєктної, дослідницької та практичної діяльності з використанням

інформаційних технологій; формування навичок самоменеджменту та професійного саморозвитку в умовах цифрового освітнього середовища. Робиться висновок, що реалізація педагогічних умов формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти забезпечила позитивну динаміку розвитку всіх її компонентів, підвищення рівня готовності студентів до ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності, а також сприяла формуванню здатності до прийняття обґрунтованих управлінських рішень в умовах цифровізації освіти. У результаті експериментальної роботи було підтверджено ефективність запропонованих педагогічних умов, що виявилось у зростанні рівня інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти, розвитку їхньої цифрової культури, професійної мобільності та готовності до саморозвитку й самовдосконалення в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Ключові слова: *професійна підготовка, інформаційно-технологічна компетентність, майбутній менеджер освіти, педагогічні умови, цифровізація освіти, інформаційні технології, професійний розвиток, самоменеджмент.*

Implementation of pedagogical conditions for the formation of information and technological competence of future education managers

Oleksandr Semesenko,

Third-year doctoral candidate, Department of Theory and
Practice of Technological and Vocational Education.

Donbas State Pedagogical University,

Dnipro, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0009-0190-2245>

***Abstract.** The problem of developing the information and technological competence of future educational managers is examined in contemporary research from various perspectives, which explains the existence of diverse approaches to its resolution. The digitalization of the educational environment, the development of information and communication technologies, and Ukraine's integration into the European educational space objectively require a reconsideration of approaches to the professional training of future school leaders. Such changes should aim at enhancing their professional competence, particularly in the area of information and technological skills, in accordance with modern requirements and standards.*

Practice shows that an insufficient level of information and technological competence, as well as limited ability to use digital tools in professional activity, negatively affects the effectiveness of managing educational processes. The purpose of this article is to present the results of experimental work on the implementation of pedagogical conditions for developing the information and technological competence of future educational managers during professional training.

The research results are presented through the phased introduction of pedagogical conditions into the professional training process. The experimental program focused on addressing key tasks of professional preparation for future educational managers and developing their information and technological competence, namely: revealing the role of information and technological competence as an integrative personal quality in the professional formation of future school leaders; developing the technological foundations for using information and communication tools in managerial activity; ensuring the assimilation of the content of the main components of information and technological competence, including cognitive, motivational, and operational aspects; promoting the development of skills in working with digital resources and forming an information and digital culture; ensuring

readiness of future educational managers to make managerial decisions based on information analysis and the use of modern digital technologies; and preparing them for professional activity in the context of digital transformation of education.

The experimental research was implemented in the following directions: enhancing the methodological competence of higher education instructors regarding the use of information technologies in professional training; introducing innovative teaching methods based on practice-oriented and interactive approaches; realizing the didactic potential of academic disciplines through the use of digital resources; involving students in project-based, research, and practical activities using information technologies; and developing skills for self-management and professional self-development in a digital educational environment.

It is concluded that the implementation of pedagogical conditions for developing information and technological competence among future educational managers ensured positive dynamics in the development of all its components, increased students' readiness to effectively use information and communication technologies in professional activities, and contributed to their ability to make informed managerial decisions in the context of educational digitalization. The experimental results confirmed the effectiveness of the proposed pedagogical conditions, as evidenced by the growth in information and technological competence of future educational managers, the development of their digital culture, professional mobility, and readiness for self-development and self-improvement in the modern information society.

Key words: *professional training, information and technological competence, future educational manager, pedagogical conditions, educational digitalization, information technologies, professional development, self-management.*

Постановка проблеми. Рівень професійної підготовки сучасного спеціаліста значною мірою залежить від його здатності ефективно функціонувати в умовах динамічного інформаційного суспільства, оперативно адаптуватися до змін і впроваджувати інноваційні рішення у свою професійну діяльність. У цьому контексті особливої актуальності набуває підготовка майбутніх менеджерів освіти, адже їхня діяльність безпосередньо пов'язана з організацією, управлінням і оновленням освітнього процесу із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Сучасний керівник закладу освіти має виступати не лише носієм управлінських знань, а й активним учасником цифрових трансформацій, здатним забезпечити ефективне функціонування освітнього середовища в умовах цифровізації. Стрімкий розвиток інформаційних технологій, розширення цифрового освітнього простору та інтеграція України до європейського освітнього простору зумовлюють необхідність переосмислення підходів до професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти. Зокрема, особливої ваги набуває формування їхньої інформаційно-технологічної компетентності як важливої складової професійної компетентності, що забезпечує вміння ефективно використовувати цифрові ресурси, організовувати інформаційні процеси, здійснювати аналіз даних і приймати на їх основі обґрунтовані управлінські рішення (А. Гуралюк та ін. [22]).

Разом із цим аналіз практики професійної підготовки виявляє низку суттєвих суперечностей: між підвищеними вимогами до рівня інформаційно-технологічної підготовки майбутніх менеджерів освіти та недостатнім рівнем сформованості відповідних знань, умінь і навичок; між необхідністю активного впровадження сучасних цифрових технологій в управління освітою та обмеженими можливостями їх цілісного використання у процесі фахової підготовки; між потребою розвитку здатності до саморозвитку й

самовдосконалення в умовах цифрового середовища та недостатнім науково-методичним забезпеченням педагогічних умов, що сприяють цьому процесу (В. Кремень [13]).

З урахуванням зазначеного проблема реалізації педагогічних умов формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти набуває особливої значущості й потребує глибокого теоретичного осмислення та експериментальної перевірки в сучасній системі вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні науковці здійснили низку досліджень, спрямованих на виявлення основних тенденцій трансформації професійної діяльності сучасних менеджерів освіти під впливом процесів інформатизації. Результати цих наукових розвідок засвідчують зростаючу роль упровадження та ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у практиці функціонування сучасних освітніх закладів. Зокрема, проблематика розвитку інформаційної компетентності керівників загальноосвітніх навчальних закладів у системі післядипломної педагогічної освіти висвітлена у працях І. Адамович [1]; питання підготовки менеджерів освіти до управління соціально-педагогічними проектами розглядає М. Барбан [2]; фахову підготовку магістрів з менеджменту освіти досліджував В. Берека [3]; педагогічні умови формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх менеджерів адміністративної сфери обґрунтовано Є. Воробйовою [4]; особливості підготовки менеджерів освіти до взаємодії з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти розкрито С. Вороновою [5]; теоретико-методичні засади управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах визначено Л. Даниленком [6]; наукові основи підготовки менеджера освіти у системі неперервної педагогічної освіти сформульовано Л. Кравченком [7]; теоретико-методологічні засади професійної

підготовки керівних кадрів у магістратурі з орієнтацією на управління якістю освіти обґрунтовано В. Луначеком [12]; підготовку майбутніх менеджерів освіти до професійної діяльності в умовах інноваційного середовища досліджено Н. Романенком [14]; формування готовності менеджерів освіти до діяльності в полікультурному освітньому середовищі висвітлено О. Сакалюком [15]; особливості професійної підготовки магістрів управління навчальним закладом на засадах рефлексивного підходу розкрито А. Светлорусовою [16]; питання підготовки менеджерів освіти до управлінської діяльності досліджено І. Силадієм [17]; підготовку до здійснення контрольних-діагностичних функцій проаналізовано М. Торганом [20]; педагогічні умови підготовки майбутніх менеджерів до інноваційної професійної діяльності визначено В. Хромовою [21]. Водночас у сучасних наукових дослідженнях особлива увага приділяється таким актуальним напрямкам, як розроблення теоретичних, методологічних і методичних засад професійної підготовки майбутніх менеджерів в умовах цифровізації освіти (М. Жалдак [10], Є. Долинський [11]), Р. Гуревич [9].

Проблема формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти є предметом наукових досліджень у галузі педагогіки, психології, теорії управління освітою та інформаційних технологій. У сучасних наукових працях вона розглядається в контексті цифровізації освіти, модернізації професійної підготовки фахівців та інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес. Значна увага дослідників приділяється обґрунтуванню сутності інформаційно-технологічної компетентності як інтегративної характеристики особистості, що включає систему знань, умінь, навичок і ціннісних орієнтацій, необхідних для ефективного здійснення професійної діяльності в умовах інформаційного суспільства (Н. Смойленко, Л. Семко [18], Т. Грицька [8]).

Разом із тим аналіз наукових джерел свідчить, що, незважаючи на значну кількість досліджень, проблема реалізації педагогічних умов формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти потребує подальшого вивчення. Зокрема, недостатньо розробленими залишаються питання системного впровадження педагогічних умов у процес професійної підготовки, визначення їх ефективності, а також забезпечення цілісності формування зазначеної компетентності з урахуванням сучасних вимог цифрового освітнього середовища.

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень, присвячених проблемі формування професійної та інформаційно-технологічної компетентності майбутніх фахівців, низка аспектів цієї проблеми залишається недостатньо розробленою. Зокрема, потребує подальшого теоретичного обґрунтування та практичної реалізації система педагогічних умов, що забезпечують цілісне й поетапне формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти в процесі професійної підготовки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є практичне висвітлення процесу реалізації педагогічних умов формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти в умовах професійної підготовки.

Завдання:

1. У межах дослідження передбачається проаналізувати вплив педагогічних умов на підвищення рівня сформованості інформаційно-технологічної компетентності здобувачів освіти.
2. Визначити їх значення для підготовки конкурентоспроможного менеджера освіти в умовах цифровізації суспільства

Виклад основного матеріалу дослідження Реалізація педагогічних умов формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти здійснювалася в межах формувального етапу експериментального дослідження, який був спрямований на цілеспрямоване підвищення рівня сформованості зазначеної компетентності на основі впровадження системи спеціально розроблених освітніх впливів.

В основу проєктування процесу формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти у процесі професійної підготовки покладено ідею системного розвитку інформаційно-технологічних навичок за допомогою застосування комплексу методів, форм та засобів впливу на особистість, адаптованих до освітнього процесу в педагогічних закладах вищої освіти, під час навчання в яких студенти оволодівають певними професійними знаннями про сучасні інформаційно-комунікаційні технології, принципи функціонування інформаційних систем, методи управління освітніми процесами на основі цифрових технологій, використання систем управління базами даних, електронних освітніх ресурсів та інструментів цифрового менеджменту в освіті.

Програма експериментальної роботи відображала концептуальний план здійснення освітньо-виховного процесу у вищих педагогічних навчальних закладах і була спрямована на реалізацію ключових завдань щодо набуття інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти. У межах програми здійснювалась підготовка студентів до реалій трудової діяльності в нових соціально-економічних умовах розвитку суспільства, формувалась система теоретичних знань про сучасні інформаційні технології та їхнє застосування в управлінні освітніми закладами, розвивалися практичні вміння та навички використання інформаційно-комунікаційних технологій у

професійній діяльності, забезпечувалося володіння сучасними програмними засобами та інформаційними системами, що застосовувалися в управлінні освітніми установами, а також формувалася здатність до аналізу, обробки та використання інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Крім того, у студентів розвивалися інформаційна культура та цифрова грамотність, формувалися навички організації інформаційного середовища навчального закладу та ефективного використання інформаційних ресурсів, стимулювалася самостійна пізнавальна діяльність, а також формувалася здатність до інноваційної діяльності та впровадження сучасних цифрових технологій у систему управління освітою.

Авторська експериментальна програма передбачала проведення студії педагогічної майстерності у вигляді постійно діючого методичного семінару «EdTech-майстерня: цифрові технології у підготовці майбутніх менеджерів освіти» для викладачів і кураторів академічних груп експериментальної групи, реалізацію інтегрованого спецкурсу «Менеджер освіти в цифрову епоху: розвиток інформаційно-технологічної компетентності», підготовку методичних рекомендацій щодо особистісного розвитку та професійної самоосвіти майбутніх менеджерів освіти, а також застосування методик психолого-педагогічної діагностики сформованості інформаційно-технологічної компетентності студентів.

На формувальному етапі експериментально-дослідна робота включала підвищення методичної компетентності викладачів вищих педагогічних навчальних закладів у сфері інформаційних технологій та управління освітою, зокрема формування у них системного підходу до використання цифрових ресурсів у навчально-виховному процесі, реалізацію потенціалу інформаційних технологій у навчальних дисциплінах професійної підготовки, що сприяло

інтеграції сучасних цифрових засобів у практичну підготовку студентів, закріплення теоретичних знань та методичних умінь у процесі педагогічної та управлінської практики шляхом комплексного застосування освітніх технологій і методик управління, що забезпечило формування професійних навичок у реальному освітньому середовищі.

Також була організована позааудиторна виховна робота та робота зі студентською молоддю, спрямована на розвиток креативного мислення, самостійного прийняття управлінських рішень і формування інформаційно-технологічної компетентності, а студенти працювали над самовихованням та самовдосконаленням, розвиваючи рефлексивні, пізнавальні та управлінські компетентності, здатність до критичного аналізу власної діяльності та професійного саморозвитку.

З метою підвищення професійно-методичної готовності викладачів закладів вищої освіти до формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти шляхом опанування сучасних цифрових технологій, застосування інноваційних методів навчання та інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій у процес професійної підготовки студентів було запроваджено постійно діючий методичний семінар «EdTech-майстерня: цифрові технології у підготовці майбутніх менеджерів освіти».

Педагогічні умови впроваджувалися послідовно та поетапно з метою забезпечення керованості освітніх впливів і можливості їх відтворення. На першому, мотиваційно-орієнтаційному етапі здійснювалася актуалізація значущості цифрового управління освітою, формувалася інтерес здобувачів освіти до застосування цифрових технологій у професійній діяльності, а також підвищувалася їхня внутрішня мотивація до професійного розвитку. До важливих компонентів цього етапу належали визначення індивідуальних цілей

розвитку та усвідомлення ролі цифрових компетентностей у сучасному освітньому середовищі. На другому, операційно-діяльнісному етапі здобувачі освіти залучалися до системної інформаційно-технологічної діяльності, яка передбачала використання інтерактивних технологій навчання, організацію командної роботи, проведення тренінгів із застосування цифрових інструментів та формування практичних навичок роботи в інформаційному середовищі. Третій, практико-творчий етап, був спрямований на виконання професійно наближених кейсів, проєктів і творчих завдань у цифровому освітньому середовищі закладу, що забезпечувало накопичення практичного досвіду використання цифрових технологій у професійній діяльності та сприяло рефлексивному узагальненню набутих знань і вмінь (С. Семесенко [19]).

Перша педагогічна умова «розвиток позитивної мотивації та стимулювання пізнавального інтересу до інформаційно-технологічних знань на основі оптимізації викладання фахових і психолого-педагогічних навчальних дисциплін» була спрямована на створення внутрішньої основи для розвитку компетентності: без позитивної мотивації, прийняття цінності цифрових інструментів управління та без пізнавального інтересу до інформаційно-технологічних знань будь-які діяльнісні практики стають формальними. Відповідно, ключовим завданням цієї умови було перевести мотивацію здобувачів від ситуативної до стійкої, професійно зумовленої, а пізнавальний інтерес – від епізодичного до системного.

Формуванню позитивної мотивації до опанування інформаційно-технологічними інструментами в управлінні освітою сприяв спеціально організований тренінг «ІТ-Енергія: від цікавості до відкриттів», який мав на меті розвинути у його учасників стійкий позитивний інтерес до вивчення

інформаційно-технологічних дисциплін, підвищити їх пізнавальну активність та стимулювати практичне застосування набутого знання у професійній діяльності.

Змістова оптимізація дисциплін передбачала цілеспрямовану перебудову матеріалу фахових і психолого-педагогічних курсів з урахуванням їх цифрової спрямованості. Вона включала введення цифрового контексту до тем, заміну абстрактних прикладів на управлінські кейси та організацію навчального матеріалу за принципом «проблема - інструмент - рішення - оцінка ефективності», що підвищувало осмисленість і мотивацію. Методична оптимізація передбачала використання активних форм навчання: проблемно-проектних лекцій для постановки управлінських задач, семінарів-дискусій щодо етики та цифровізації освіти, кейс-методу для аналізу реальних ситуацій, рольових і ділових ігор («нарада адміністрації», «кризова комунікація», «перемовини зі стейкхолдерами») та проектного навчання, яке демонструвало практичну користь отриманих знань.

Перший етап впровадження педагогічних умов забезпечив формування у студентів високого рівня мотивації та усвідомлення значущості інформаційних технологій для професійної діяльності майбутніх менеджерів освіти в умовах цифрової трансформації освітнього середовища.

На другому, операційно-діяльнісному етапі реалізації педагогічної умови «залучення здобувачів до інформаційно-технологічної діяльності» відбувалося системне вдосконалення набутих знань та формування практичних умінь. Цей етап передбачав засвоєння ключових понять і категорій, що визначають сутність інформаційно-технологічної компетентності, та забезпечував готовність майбутніх менеджерів освіти до ефективної діяльності у цифровому освітньому середовищі.

Одним із ключових завдань цього етапу була систематизація і вдосконалення знань, здобутих під час вивчення спецкурсу «Менеджер освіти в цифрову епоху: розвиток інформаційно-технологічної компетентності». Курс був спрямований на формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти, що забезпечує ефективне управління освітніми закладами в умовах цифрової трансформації. Особлива увага приділялася опануванню сучасних підходів до використання цифрових технологій у професійній діяльності, організації цифрового освітнього середовища та прийняттю управлінських рішень на основі аналізу даних. Спецкурс «Менеджер освіти в цифрову епоху» складався з трьох модулів. Перший модуль охоплював теоретичні основи цифровізації освіти, сутність і компоненти інформаційно-технологічної компетентності, сучасні педагогічні підходи та стандарти цифрових компетентностей, а також роль ІТ у управлінні закладом освіти. Другий модуль формував практичні навички використання цифрових інструментів: онлайн-платформ для організації навчання, хмарних сервісів, аналізу даних, цифрової комунікації та підготовки управлінських звітів. Третій модуль був спрямований на створення ефективного цифрового освітнього середовища, розвиток інформаційної культури й цифрового лідерства менеджера, безпечного використання технологій та професійний розвиток у цифровому середовищі. У процесі реалізації другої педагогічної умови ключове значення мало застосування інтерактивних технологій навчання, що забезпечувало активну участь студентів у освітньому процесі. Кооперативне навчання, групові вправи, воркшопи та тренінги сприяли розвитку командної взаємодії, комунікативних навичок і здатності ефективно розподіляти функції при виконанні професійних завдань, зокрема під час моделювання «Нарада адміністрації», спільного планування проєкту «Цифровий освітній простір»,

підготовки управлінських звітів у межах кейсу «Моніторинг якості навчання» або розробки стратегії «Впровадження електронного журналу». Студенти виступали не лише як споживачі інформації, а як активні учасники навчального процесу, що підвищувало їхню пізнавальну активність і самостійність. Важливою складовою була проєктна діяльність: виконання індивідуальних та групових проєктів із аналізу інформаційного середовища закладу та розробки цифрових рішень розвивало стратегічне мислення, планування та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Тобто майбутні менеджери опанували інформаційні системи, бази даних, мережеві та хмарні технології, навчилися працювати з даними, аналізувати інформацію та приймати управлінські рішення. Вони здобули навички використання цифрових інструментів, інтеграції ІТ у бізнес-процеси, аналітичного мислення, командної роботи та онлайн-комунікації, а також засвоїли основи безпеки та захисту даних.

Третій етап формування інформаційно-технологічної компетентності був спрямований на поглиблення та практичне застосування знань і навичок, здобутих на попередніх етапах. На цьому етапі була реалізовувалася педагогічна умова практичної спрямованості та стимулювання творчої активності, що інтегрувала результати перших двох етапів у професійно значущі продукти. Основною метою було самовдосконалення студентів через науково-дослідну, позааудиторну діяльність та педагогічну практику, інтегрування теоретичних знань із реальним досвідом розв'язання управлінських і інформаційно-технологічних завдань. Особлива увага приділялася здатності діяти в цифровому освітньому середовищі, використовувати цифрові інструменти для організації управлінських процесів, аналізу даних та прийняття обґрунтованих рішень.

Важливим результатом реалізації третього етапу стало формування у здобувачів освіти здатності до рефлексії власної діяльності, що проявлялося у

вмінні аналізувати результати виконаних завдань, оцінювати ефективність застосованих методів і технологій, а також визначати напрями подальшого професійного розвитку. Застосування рефлексивних практик, зокрема ведення рефлексивних щоденників, самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності, сприяло формуванню усвідомленого ставлення до власного професійного становлення. Важливим аспектом реалізації педагогічних умов стало також формування навичок самоменеджменту та самоосвіти, що передбачало розвиток здатності до самостійного планування діяльності, визначення цілей, організації часу, оцінювання результатів та корекції власних дій. У сучасних умовах швидкого розвитку інформаційних технологій ці навички є надзвичайно важливими, оскільки забезпечують здатність до безперервного професійного розвитку та адаптації до змін. Узагальнення результатів дослідження дозволяє стверджувати, що реалізація педагогічних умов формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти є ефективним засобом підвищення якості їх професійної підготовки. Запропонована система педагогічних умов забезпечує комплексний вплив на всі компоненти компетентності та сприяє формуванню готовності здобувачів освіти до професійної діяльності в умовах цифрової трансформації освітнього середовища.

Важливо підкреслити, що отримані результати мають не лише теоретичне, але й практичне значення, оскільки можуть бути використані у процесі розроблення освітніх програм, удосконалення змісту навчальних дисциплін та впровадження інноваційних педагогічних технологій у систему професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти. Це свідчить про ефективність реалізації педагогічних умов та підтверджує доцільність їх використання у процесі професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти. Отримані результати

також підтверджують гіпотезу дослідження про те, що цілеспрямоване впровадження педагогічних умов сприяє підвищенню рівня сформованості інформаційно-технологічної компетентності. Таким чином, проведене дослідження дозволило не лише теоретично обґрунтувати педагогічні умови формування інформаційно-технологічної компетентності, але й експериментально підтвердити їх ефективність.

Висновки. Отже, результати проведеного дослідження засвідчили ефективність реалізації педагогічних умов формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти у процесі професійної підготовки. Теоретичний аналіз наукових джерел і результати експериментальної роботи дали змогу обґрунтувати сутність зазначеної компетентності як інтегративної характеристики особистості, що поєднує знання, уміння, навички, ціннісні орієнтації та здатність до їх практичного застосування в умовах цифрового освітнього середовища. У процесі дослідження було доведено, що формування інформаційно-технологічної компетентності є ефективним за умови комплексної реалізації визначених педагогічних умов, зокрема: розвитку позитивної мотивації та пізнавального інтересу до використання інформаційно-комунікаційних технологій; залучення здобувачів освіти до активної інформаційно-технологічної діяльності із застосуванням інтерактивних методів навчання; забезпечення практичної спрямованості професійної підготовки та стимулювання творчої активності майбутніх менеджерів освіти. Поетапне впровадження цих умов сприяло підвищенню рівня сформованості інформаційно-технологічної компетентності за всіма її структурними компонентами.

Список використаних джерел

1. Адамович І. В. Розвиток інформаційної компетентності керівників загальноосвітніх навчальних закладів в післядипломній педагогічній освіті : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04. Тернопіль. 2015. 25 с.
2. Барбан М. М. Підготовка менеджерів освіти до управління соціально-педагогічними проектами : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2012. 257 с.
3. Берека В. Є. Фахова підготовка магістрів з менеджменту освіти : теорія і методика : [монографія]. Хмельницький : ХГПА, 2008, 482 с.
4. Воробйова Є. В. Педагогічні умови формування індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх менеджерів адміністративної діяльності: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Вінниця, 2010. 20 с.
5. Воронова С. В. Підготовка менеджерів освіти до роботи з громадськими організаціями в умовах післядипломної освіти : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2013. 237 с.
6. Даниленко Л. І. Теоретико-методичні засади управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.0. Київ, 2005. 47 с.
7. Кравченко Л. М. Наукові основи підготовки менеджера освіти у системі неперервної педагогічної освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.04. Полтава, 2009. 39 с.
8. Грицька Т.С. Етапи формування інформаційних компетентностей учнів. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2010. № 1. С. 41-42.
9. Гуревич Р. С. Формування освітнього інформаційного середовища для підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах : [монографія] ; за заг. ред. Р. С. Гуревич. Вінниця : Планер, 2015. 426 с.

10. Жалдак М. І. Педагогічний потенціал інформатизації навчального процесу. Оцінювання якості програмних засобів навчального призначення для загальноосвітніх навчальних закладів : монографія / за ред. М. І. Жалдака. Київ, 2012. С. 6–12.

11. Долинський Є. В. Професійна підготовка майбутніх перекладачів в умовах інформаційно-освітнього середовища університету : монографія. Хмельницький : ФОП Мельник А. А., 2018. 384 с.

12. Лунячек В. Е. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки керівних кадрів в умовах магістратури до управління якістю освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00. Харків, 2012. 40 с.

13. Науково-методичне забезпечення цифровізації освіти України: стан, проблеми, перспективи : наукова доповідь загальним зборам НАПН України, 18–19 листопада 2022 р. / В. Г. Кремень, В. Ю. Биков, О. І. Ляшенко та ін. Вісник Національної академії педагогічних наук України. 2022. Т. 4, № 2. С. 1–49. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4223>.

14. Романенко Н. А. Підготовка майбутніх менеджерів освіти до професійної діяльності в умовах інноваційного середовища : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04. Одеса, 2010. 23 с.

15. Сакалюк О. О. Формування готовності менеджерів освіти до професійної діяльності в полікультурному навчальному середовищі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2012. 246 с.

16. Светлорусова А. В. Професійна підготовка магістрів управління навчальним закладом на засадах рефлексивного підходу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04. Київ, 2009. 24 с.

17. Силадій І. М. Професійна підготовка менеджерів освіти до управлінської діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 . Київ, 2012. 24 с.

18. Семко Л.П. Компетентнісний підхід до навчання інформатики в основній школі / Н. І. Самойленко, Л. П. Семко. Наукові записки. Вип.4 Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Частина 2. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Вінниченка, 2013. С. 63-67

19. Семесенко С. С. Педагогічні умови формування інформаційно-технологічної компетентності майбутніх менеджерів освіти у процесі професійної підготовки : **Гуманізація навчально-виховного процесу**. № 1(109) (2026) С. 109-125

20. Торган М. М. Підготовка менеджерів освіти до здійснення контрольнo-діагностичних функцій : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 Одеса, 2011. 226 с.

21. Хромова В. С. Педагогічні умови підготовки майбутніх менеджерів до інноваційної професійної діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04. Луганськ, 2012. 20 с.

22. Цифровізація освіти і науки в період російсько-української війни та відновлення України : оглядове видання / [упоряд.: Гуралюк А. Г., Коваленко В. В., Закатнов Д. О., Ростока М. Л., Тарнавська С. В., Вараксіна Н. В., Шило О. А., Білоцерківець І. П., Жигалюк А. В.; наук. ред. Гуралюк А. Г.] ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Електрон. вид. Київ : ФОП Ямчинський О.В., 2025. 318 с